

VOTURILE MONAHALE ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ

Protos. Antim Nae

MONASTIC VOWS IN THE CONTEMPORARY WORLD

Abstract: The question which concern in a lot of people's minds "Why would someone join monasticism?" is absolutely normal; for anyone would be surprised when seemingly educated healthy individuals give up their family, friends, success, and everyday comforts to live in solitude, hardship, anonymity, and generally a life full of shortages.

This is the question our article is trying to answer using analytical and comparative methods. So that, I intend to highlight the beauty and weight of such a decision, and to thoroughly explore and explain what we know as monachal values and how contemporary friars abide by them, as well as the world's perception of the conventual life.

People try to justify this shift in livelihood through a series of apparently rational answers, which do not necessarily reflect reality. Therefore, some think a person decides to join monastic life after a shocking event which led to self-doubt, or due to hopelessness. They might even consider he who desires such a path a deserter from life's responsibilities and duties that were too much to bear.

However, those who come to such conclusions, overlook the fact that friars do not lead a quiet and care-free life in the convent; quite the opposite - by leaving their former life behind, they are in the frontline of the spiritual warfare.

Keywords: monasticism, vows, contemporary world, obedience, poverty, chastity.

Introducere

Problema pe care ne propunem să o abordăm a fost de-a lungul secolelor una foarte importantă pentru Biserică, monahismul confruntându-se în diferite perioade cu luări de poziție care cereau mediului monahal o uniformizare a lui cu spiritul epocii respective sau chiar desființarea lui¹.

¹ Toate aceste acțiuni încep cu politica anticreștină a împăraților romani din perioada persecuțiilor, continuând cu măsurile restrictive din perioada împăratului Iulian Apostatul, apoi măsurile

Lumea de azi nu face excepție, tot mai multe voci susținând o mai mare implicare a monahilor în societatea contemporană, o responsabilizare a acestora și a instituțiilor monastice în contextul misionar actual, rămânând în același timp ancorați în mediul lor monahal, cel care le asigură viața spirituală și contemplativă². Or, această pendulare între societatea modernă aflată într-o perioadă de secularizare care și-a pierdut reperele morale autentice și vocația monahală care presupune o altă abordare a lumii înconjurătoare și raportare față de jurămintele depuse de fiecare monah în parte, face ca păstrarea și împlinirea voturilor monahale să fie din ce în ce mai dificilă.

Așadar, monahul este chemat să se implice în răspândirea adevărului dumnezeiesc, să constituie avangarda în lupta pentru unitatea ortodoxiei, să fie atent la nevoile actuale ale Bisericii și societății, să devină misionar și propovăduitor al omului celui nou în Hristos, dar, în același timp, să rămână devotat tradiției apostolice și patristice, al duhului filocalic, rămânând un reper de moralitate și integralitate³.

Vocația monahală

Hotărârea de a îmbrățișa viața monahală nu este una ușoară și ea vine după o chemare lăuntrică, unde vocația și dorința de a renunța la lume trebuie să fie puternică, presupunând un sacrificiu și o dăruire totală lui Hristos. Într-un cuvânt, este necesară o neclintită hotărâre pentru a îndeplini sfaturile evanghelice în mănăstire, de a renunța la lume, adică la căsnicie, viața de familie și la tot ceea ce implică aceasta. Iar această alegere a monahului stârnește confuzie și neînțelegere pentru cei care nu înțeleg rostul călugăriei într-o lume guvernată de desacralizare și structurată pe profit material și fericiri efemere. Unde omul contemporan dorește cât mai multe bunuri materiale, călugărul alege sărăcia de bunăvoie, unde toți ceilalți doresc să-și afirme superioritatea, călugărul alege ascultarea desăvârșită față de povățuitorul său și nu numai⁴.

Retragerea din lume nu este ușoară, dar când voia noastră se împletește cu voia lui Dumnezeu atunci aceasta este lucrătoare în viața noastră și toate obstacolele dispar, pentru că voia lui Dumnezeu este de neînvins și îi dăruiește novicelui o bogăție extraordinară a voinței după cum spunea Sfântul Ioan antimonahal ale împăratului Constantin al V-lea la sinodul iconoclast din anul 754, ajungând până în zilele noastre în timpul perioadei comuniste.

² George Enache, *Monahismul ortodox român la început de veac XX. Apologeti și reformatori*, disponibil la: <https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/documentar/monahismul-ortodox-roman-la-inceput-de-veac-xx-apologeti-si-reformatori-31982.html> (accesat la data de: 01.04.2021).

³ Irineu POP, „Mănăstirea, oază de înviore spirituală, și mesajul ei către lume prin servire și proexistență”, în *Altarul Reîntregirii*, Supliment Nr. 1/2015, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2015, p. 9.

⁴ Dionisie Constantin, *Despărțit de lume și rugător pentru lume – Viața monahală, binecuvântare pentru Biserică*, București, Editura Basilica, 2016, p. 5.

Scărarul că „monahul renunță la voia sa dintr-o bogăție a voinței”⁵, iar puterea de a apuca pe calea monahală vine și din aceea că monahul purcede pe calea Domnului cu bună știință și hotărâre⁶.

Potrivit învățăturii Părintelui Sofronie de la Essex, vocația monahală „este una de jertfă de sine pentru Hristos și pentru ceilalți”⁷, împlinind astfel cuvântul Mântuitorului care spune: „Dacă vine cineva la Mine și nu urăște pe tată, și pe mamă, și pe femeie, și pe fiu, și pe fiică, și pe frați, și pe surori, până și viața sa, nu poate fi ucenic al Meu” (Luc. 14, 26). Așadar, această plecare din cele ale lumii pentru a împlini respectiva jertfă dă monahismului o perspectivă eshatologică, care creează condițiile prielnice desprinderii de grijile vieții și o dăruire totală păzirii poruncilor dumnezeiești⁸.

Pentru împlinirea acestui ideal, tânărul zilelor noastre se angajează la o viață de austeritate rugătoare, de ascultare necondiționată și de o castitate permanentă. Toate acestea întruchipează cele trei voturi monahale pe care novicele le mărturisește în momentul în care, ajuns în fața altarului, își întinde mâinile în semnul Sfintei Cruci, ca o renunțare a tot ceea ce îl poate îndepărta de Dumnezeu, dar, în același timp, și ca o îmbrățișare a lumii, pe care o poartă pe brațele rugăciunii sale din acel moment până la obștescul sfârșit⁹.

Despre aceste trei voturi – fecioria, ascultarea și sărăcia¹⁰ – și problematica lor în perioada contemporană, mă voi ocupa în cele ce urmează.

Fecioria

Prin mărturisirea acestui jurământ¹¹, monahul făgăduiește să țină piept hedonismului și moralității îndoielnice a acestei lumi, căutând să se zidească pe sine întru totul biserică sfințită a lui Dumnezeu, iar trupul său să devină „templu al Duhului Sfânt” (I Cor. 3, 16-17)¹². De aceea, modelul desăvârșit al fiecărui monah este Sfântul Ioan Botezătorul, pe care Biserica îl numește în cântările sale „înger în trup”, pentru că în el se împlinește cuvântul Proorocului Maleahi

⁵ Sfântul IOAN Scărarul, *Scara sfințelor nevoințe* în *Filocalia IX*, București, Editura I.B.M.B.O.R., 1980, p. 79.

⁶ Zaharia Zaharou, *Merinde pentru monahi*, Mănăstirea Putna, Editura Nicodim Caligraful, 2013, p. 31.

⁷ Arhimandrit Sofronie, *Cuviosul Siluan Athonitul*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2009, p. 249.

⁸ Nicodim NICOLĂESCU, „Părăsirea lumii și intrarea în monahism”, în *Altarul Reîntregirii*, Supliment Nr. 1/2015, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2015, p. 61.

⁹ Antonie Plămădeală, „Rânduiala tunderii în monahism”, în *Monahismul Ortodox Românesc – Istorie, Contribuții și Repertoriizare – Vol. II*, București, Editura Basilica, 2016, p. 21.

¹⁰ Ordinea celor trei făgăduințe în forma aceasta este dată de ceea ce găsim în „Rânduiala tunderii monahului adică primirea schimei mici sau a mantiei” în *Molitfelnic*, București, Editura I.B.M.B.O.R., 2019, p. 183-184.

¹¹ „Rânduiala tunderii monahului adică primirea schimei mici sau a mantiei” în *Molitfelnic*, București, Editura I.B.M.B.O.R., 2019, p. 183-184.

¹² Zaharia Zaharou, *Merinde pentru monahi*, Mănăstirea Putna, Editura Nicodim Caligraful, 2013, p. 124.

care spune: „Iată, Eu trimit pe îngerul Meu, și el va pregăti calea înaintea feței Mele” (Mal. 3, 1), adică fiecare monah este chemat să se asemene îngerilor, îngeri al căror atribut este fecioria¹³. Sfinții Părinți înțelegeau prin feciorie și curăția minții și numeau curvie nu numai patima poftei trupești, ci și orice lucru care ne desprinde de aducerea-aminte de Dumnezeu. Referitor la aceasta, Sfântul Ioan Gură de Aur spune că: „Aceștia trebuie să păzească nu doar trupurile lor de întinarea desfrânării, ci și sufletele lor de orice lăcomie drăcească...pentru că sufletul care se nevoiește cu fecioria trebuie să fie neprihănit în trup și în duh ...căci orice patimă vicleană care îl stăpânește îi pierde fecioria”¹⁴.

Mai exact, vorbim de o castitate/feciorie sufletească și de alta trupească, care se leagă una de alta. În ceea ce privește fecioria sufletească, se referă la omul interior. Integritatea minții este un postulat de dorit și în cazul mirenilor, pentru că păcatul mai întâi prinde contur la nivelul gândurilor. În privința fecioriei trupești, trebuie să avem în vedere faptul că legătura trupească în afara căsătoriei este considerată un păcat. Ea este o realitate acceptată doar în interiorul familiei binecuvântate de Dumnezeu. Pierderea castității în afara căsătoriei este considerată cea mai bună dovadă de „dezintegrare interioară, de risipă și epuizare somatică”¹⁵.

În epoca modernă, omul își pierde sensul existențial, acela al plenitudinii finite îndumnezeite, ancorat fiind în nimicul risipei de timp, vrăjit de sclipirea ecranelor și subjugat de dorințele pătimașe care îi animă acțiunile¹⁶. De această „vraja” nu este scutit nici monahul, el trebuind să transforme *eros-ul*, cu ajutorul harului bineînțeles, într-o iubire jertfelnică, adică *agape*, să fugă de patimă și să caute desăvârșirea a tot ceea ce este bun. Iar una dintre metodele pe care monahul o are la îndemână pentru a evita această îndepărtare de harul lui Dumnezeu și astfel să se lase pradă dezmiardărilor trupești, este Spovedania, sau Taina Pocăinței, care este dătătoare de har, întărind puterile cele slabe către împlinirea fâgăduințelor făcute înaintea lui Dumnezeu¹⁷. Sunt mănăstiri în așa fel organizate încât nimeni nu se culcă până nu și-a spus gândurile rele, până nu s-a împăcat din inimă cu fratele său cu care s-ar fi învrăjbit peste zi și până nu ia iertare de la toți. Spovedania și cercetarea conștiinței au rostul de a slăbi din fire deprinderile patimilor și a pune în loc deprinderile bune sau virtuțile contrare patimilor.

¹³ Dionisie Constantin, *Despărțit de lume și rugător pentru lume – Viața monahală, binecuvântare pentru Biserică*, București, Editura Basilica, 2016, p. 160

¹⁴ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvinte de Aur, Vol. XI – Fecioria și monahismul*, Galați, Editura Egumenița, 2017, p. 34-35.

¹⁵ Sfântul Nectarie din Eghina, *Cunoaște-te pe tine însuși sau Despre virtute*, traducere din limba elină de Gabriel Mândrilă și Laura Mândrilă, Editura Sophia și Editura Metafraze, București, 2012, p. 391.

¹⁶ Nicușor Săndoiu Vlaicu, „Criza spirituală a societății postmoderne, apanaj al secularismului”, în *Teologie și Viață*, Nr. 9-12/2020, Iași, Editura Doxologia, p. 88.

¹⁷ Nicolae Aloman, „Tânărul creștin și patima desfrânării în societatea secularizată”, în *Altarul Reîntregirii*, Nr. 3/2016, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, p. 55.

Așadar, toată această împrăștiere a omului duce la o pervertire atât a trupului cât și a sufletului, iar lupta pentru menținerea acestora într-o stare duhovnicească care să corespundă învățăturilor Bisericii este foarte mare. De aceea, monahul care va rămâne pe calea rugăciunii și a ascultării va reuși să biruiască și ispitele plăcerii cu care diavolul caută mereu să îl îmbie și astfel va deveni neclintit în făgăduințele sale, sporind virtuțile cu ajutorul harului, asigurându-și în acest fel biruința, pentru că altfel, poți să fii călugăr, dar în esență să fii doar purtător de haine călugărești și să ratezi întâlnirea cu Dumnezeu¹⁸.

Pe cei care încalcă votul fecioriei, Sfântul Vasile cel Mare îi pedepsește cu aspra pedeapsă rezervată desfrânaților. Dar nu numai pe aceștia îi pedepsește, ci pe toți câți încalcă vreunul din cele trei voturi. El zice: „Acela care a fost primit între frați și mai târziu și-a călcat promisiunea, trebuie privit ca unul care a păcătuit împotriva lui Dumnezeu... acela care s-a dedicat lui Dumnezeu, apoi a trecut la altfel de viață, să fie considerat ca sacrilegiu... ca unul care a răpit darul închinat lui Dumnezeu. Unora ca acestora nu trebuie să li se deschidă nici ușa fraților”¹⁹.

Împlinind toate acestea și dobândind o inimă castă, eliberată de orice patimă, monahul poate sluji jertfelnic și curat Mântuitorului Iisus Hristos și semenilor săi.

Ascultarea

„Dacă veți rămâne în cuvântul Meu, sunteți cu adevărat ucenici ai Mei; și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi” (In. 8, 31-32).

Conform *Regulilor Mari* ale Sf. Vasile cel Mare: „Cel care s-a lepădat de sine și a renunțat la toată voința proprie nu face ceea ce vrea, ci ceea ce i se poruncește...căci a face cineva numai după voia proprie și numai după cugetele sale este însușirea aceluia care nu are nicio nădejde, după cuvântul Apostolului²⁰; dar ascultarea în toate este demnă de laudă, căci același Apostol laudă pe unii că „mai întâi s-au dat pe ei Domnului și apoi și nouă, după voia lui Dumnezeu (II Cor. 8, 5)”²¹.

La prima vedere, această ascultare nu pare foarte grea, însă cei care au lăsat mărturie despre experiențele lor consideră votul ascultării unul nu foarte ușor de îndeplinit. Trebuie să conștientizăm că pentru a asculta de altcineva trebuie să fii atins de smerenie. Trebuie să ai conștiința că acel om îți poate ușura drumul către desăvârșire. Cunoaștem cazuri de monahi doctoranzi care se supun cu smerenie sfaturilor duhovnicilor tocmai pentru că au gândul la Hristos Cel blând și smerit cu inima. Ascultarea rodește fructele bucuriei atunci când ucenicul nu încalcă recomandările părintelui duhovnicesc. Este de menționat cazul ucenicului avvei Ioan Colovos pe care avva l-a pus să ude zilnic un băț

¹⁸ Arsenie Boca, *Practica vieții monahale*, Deva, Editura Charisma, 2019, p. 22.

¹⁹ Sfântul Vasile cel Mare *Despre monahism*, București, Editura Cuvântul Vieții, 2019, p. 92.

²⁰ I Tes. 4, 13.

²¹ Sfântul Vasile cel Mare, *Regulile Mari*, București, Editura I.B.M.B.O.R., 2009, p. 124-125.

uscăt înfipt în pământ pentru a rodi. Spre a da ascultare poruncii, ucenicul trebuia să plece de cu seară și să se întoarcă cu apa în dimineața zilei următoare. Trei ani tânărul novice a pus câte un ulcior de apă la rădăcina bățului. Între timp, acesta a înverzit și, după trei ani, a rodit. Iar bătrânul a luat din rodul pomului, a dus la biserică și a dat fraților, spunând: „Luați și mâncați rodul ascultării”²².

Călugărul trăiește în deplină ascultare de stareț, renunțând la voința proprie, fiind conștient că face voia lui Dumnezeu atât timp cât îl ascultă pe stareț. Această stare de ascultare, pe lângă faptul că arată supunere, smerenie, mai arată că monahii trăiesc disciplinat, ordonat, nu fără o rânduială, demonstrând prin fapte că părăsirea lumii cu toate regulile ei stricte, nu înseamnă nicidecum că trăiesc în haos, fără niciun conducător, ci că, dimpotrivă, sunt în deplină ascultare pentru „că Dumnezeu nu este al neorânduiei” (I Cor. 14, 33)²³.

Pentru omul modern, ascultarea de un altul poate reprezenta o insultă la *demnitatea lui*. Pentru tânărul care alege să intre în mănăstire, ascultarea de părintele stareț/duhovnic reprezintă primul pas pe care trebuie să-l facă. Modelul tânărului îl reprezintă Mântuitorul Hristos, Care „S-a făcut ascultător până la moarte și încă moarte pe cruce” (Filip. 2, 7-8), însă acesta are conștiința că superiorul lui sau celui care i s-a încredințat este reprezentant și instrument prin care Dumnezeu lucrează pentru desăvârșirea lui²⁴. De aceea, Părintele Arsenie Boca spune: „În calea vieții duhovnicești nu sporești decât pe temeiul încrederii totale în povățuitorii tăi: starețul, stareța și duhovnicul. Ascultare și dragoste să ai către toți cei din obște, dar către povățuitorii tăi mai ales, pentru că ei răspund înaintea lui Dumnezeu pentru sufletul tău”²⁵.

În sensul acesta, Sfinții Părinți contemporani împart această ascultare în trei trepte duhovnicești²⁶:

- prima, este treapta trupească, cea în care monahul face o ascultare deplină, dusă la extrem am putea spune, în care se nevoiește, fără să își pună problema „de ce?” și mai ales „pentru ce?” să facă un anumit lucru²⁷.
- a doua treaptă, este ascultarea duhovnicească, în care părintele gândește în locul tău.

²² Vasile Răducă, *Monahismul Egiptean*, București, Editura Nemira, 2003, p. 122.

²³ Ștefan-Gabriel Caraș, „Calități esențiale ale preotului și ale monahului pentru o misiune rodnică”, în *Altarul Reîntregirii*, Nr. 3/2015, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, p. 111.

²⁴ Vasile Răducă, *op. cit.*, p. 25.

²⁵ Arsenie BOCA, *Trepte spre viețuirea în monahism*, Cluj-Napoca, Editura Teognost, 2003, p. 63.

²⁶ Hierotheos Vlachos, *Cunosc un om în Hristos: Părintele Sofronie de la Essex*, traducere din limba greacă de Șerban Tica, București, Editura Sophia, Alexandria, Editura Cartea Ortodoxă, 2011, p. 167.

²⁷ Elocvent este episodul intrării Părintelui Cleopa în mănăstire, când i se dă ca ascultare să bată un bolovan de la poarta mănăstirii cu un băț timp de trei zile.

• iar ultima treaptă, a treia, este ascultarea de Dumnezeu, când, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2, 20). Aici mintea părintelui este înlocuită de mintea lui Hristos²⁸.

Tocmai de aceea, dificultatea omului modern de a-și centra viața între autoritate și libertate este evidentă astăzi prin lipsa discernământului și prin trepidația specifică epocii, care-l distrag pe om de la ascultarea poruncilor dumnezeiești. Preferința pentru experiențe imorale și refuzul oricărei limitări îl conduc pe om spre căutarea unei ipostaze în care este singurul stăpân. Omul nu mai are puterea de a asculta, sau de a se supune, pentru că nici nu dorește acest lucru.

Această realitate este subliniată și de Sfântul Ioan Gură de Aur, care precizează că sufletul înrobitor de dorința imensă de stăpânire nu mai poate reveni la starea de normalitate, chiar „de i-ai da mii de sfaturi, nimic nu câștigă, ci, ca și cum ar avea urechile moarte, nu primește nici un folos de pe urma povățuirii, nu pentru că nu poate, ci pentru că nu vrea²⁹”

Sărăcia

În legătură cu cea de-a treia făgăduință a monahului trebuie să descoperim ceea ce Sfinții Părinți statornicesc. Astfel, Sfântul Benedict de Nursia, în *Rânduilele vieții monahale*, spune: „Îndeosebi se cade să smulgem cu rădăcină din mănăstire patima strângerii de averi, ca nimeni să nu îndrăznească nici a da ceva, nici a lua fără învoirea avvei și nimic să nu aibă al său... pentru că nimeni din frați nu mai ține în puterea lui nici trupul, nici voia sa... toți să aibă toate de obște, după cum este scris: *nici unul nu zicea că este al său ceva din averea sa, ci toate le erau de obște* (Fapte 4, 32)³⁰”.

Tot legat de aceasta, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, spune: „*Sărăcia de bună-voie nu înseamnă neapărat să nu fii un om bogat, să nu posezi bunuri materiale. Înseamnă, bineînțeles, și acest lucru, căci un călugăr adevărat nu aleargă după bogății, nu își leagă inima de nimic. Ca să ajungi la starea de a nu te tenta lucrurile materiale, este nevoie ca în tine însuși să te lupți ca nimic din ceea ce simți că este al tău să nu spui că este, cu adevărat, al tău. Prin taina călugăriei nimic nu mai este al tău, ci al lui Dumnezeu, al obștii. Sărăcia de bună-voie înseamnă a nu te lega cu inima de vreun lucru din*

²⁸ Hrisostom Ciuciu, *Libertatea călugărului vine din ascultare*, disponibil la: <https://basilica.ro/libertatea-calugarului-vine-din-ascultare-dialog-cu-protos-hrisostom-ciuciu-de-la-manastirea-putna/>, (accesat la data de: 11.04.2021).

²⁹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia a XIX-a la Facere*, în *PSB, Vol. 21*, trad., introd. și note de Dumitru Fecioru, București, Editura I.B.M.B.O.R., 1987, p. 221.

³⁰ Sfântul TEOFAN ZĂVORĂTU, *Rânduilele vieții monahale*, București, Editura Sofia, 2005, p. 416 – 417.

lumea aceasta. Nici măcar tu însuși nu îți aparții. Dumnezeu este stăpân pe sinele tău, pe inima ta, pe viața ta³¹”.

Iată așadar cât de clară este învățătura Părinților Bisericii despre ceea ce înseamnă „sărăcirea” de bunăvoie a călugărului. Este vorba de un echilibru între posesia unor bunuri materiale și jertfelnicia celui care alege un mod diferit de viață într-o societate de consum, care pune accentul grav pe dobândirea și acumularea unor resurse perisabile pe care „molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură (Mat. 6, 19)”, în detrimentul dăruirii din preaplinul nostru, al dragostei către aproapele și al comuniunii de iubire prin faptele milosteniei.

Omul modern, în esența sa este trist, ba chiar aproape tragic: nu-l vom vedea niciodată mulțumit pentru că nu există posibilitate de mulțumire, societatea fiind orientată către un continuu tot mai mult, ea dând naștere unei perspective metafizice de ansamblu ce vizează înglobarea totulului în circuitul consumului. Este o orientare „digestivă”, în care consumul vrea să înghită totul în speranța deșartă de a-și atinge sensul³².

Tocmai de aceea, monahii sunt chemați să fie adevărate repere morale în societate, pentru că, preamărindu-L permanent pe Dumnezeu, îmbină credința cu fapta căci „credința fără de fapte moartă este (Iac. 2, 20)”, conștientizând astfel că menirea lor este de a arăta lumii contemporane că pentru a avea un trai fericit nu este nevoie neapărat de o bogăție materială, ci mai degrabă de una spirituală, care vine și din renunțarea unor bunuri de consum ce „devorează” sufletul omului modern.

Deși influența societății contemporane se resimte azi în mănăstirile ortodoxe și unii dintre monahi cad pradă vremelnic acesteia, totuși, în marea lor majoritate, aceștia ridică jertfa personală la rang de virtute pentru Dumnezeu și lucrul mâinilor Sale, care este omenirea, iar trăind astfel, monahul se sfințește pe sine și sfințește pe cei din jur, transformând prin viața lui cuvintele Mântuitorului care sunt duh și viață.

Iată deci că: „Monahul eliberat de greutatea și de preocuparea posesiunilor materiale, învață tot mai profund că el nu are nimic și nu este nimic fără iubirea și harul lui Dumnezeu. Punându-și toată nădejdea în pronia divină, el este convins că totul aparține lui Hristos și că el este doar o umbră a acelei bogății pe care prezența Mântuitorului o revarsă în sufletul lui³³”.

³¹ Ignatie, Episcopul Hușilor, disponibil la: <https://episcopiahusilor.ro/ps-ignatie-la-slujba-de-priveghere-de-toata-noaptea-manastirea-bujoreni-ascultarea-inseamna-lupta> (accesat la data de: 14.04.2021).

³² Viorel Rotilă, *Omul societății de consum – în așteptarea unei noi ideologii*, Iași, Editura Institutului European, 2011, p. 24.

³³ Irineu Pop, *Monahismul – chivotul neamului românesc*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2013, p. 29-30.

Concluzie

În concluzie, prin jurămintele făcute, monahul dă mărturie prin viața lui de adevărul spuselor lui Hristos, întărind prin exemplul personal, de multe ori neînțeles de către ceilalți, jertfelnicia la care suntem chemați cu toții în dobândirea bucuriei Raiului. Căci a urma lui Hristos înseamnă a muri față de lumea aceasta, înseamnă putere, dragoste și jertfă, iar cei care realizează aceasta sunt făcliile luminoase ale lui Dumnezeu.

Într-o lume din ce în ce mai agitată și confuză, mai ales pentru cei din mediul monahal, sunt elocvente cuvintele Cuviosului Paisie Aghioritul, care spunea că: „Mulți sfinți ar fi dorit să trăiască în vremea noastră ca să se nevoiască³⁴”, arătând prin aceasta că cel care dobândește virtuțile duhovnicești va dobândi și mântuirea.

Bibliografie

*** Molitfelnic, Rânduiala tunderii monahului adică primirea schimei mici sau a mantiei, București, Editura I.B. M.B.O.R., 2019.

Aloman Nicolae, „Tânărul creștin și patima desfrânării în societatea secularizată”, în *Altarul Reîntregirii*, Nr. 3/2016, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, p. 53-74.

Boca Arsenie, *Practica vieții monahale*, Deva, Editura Charisma, 2019.

Boca Arsenie, *Trepte spre viețuirea în monahism*, Cluj-Napoca, Editura Teognost, 2003.

Caraș Ștefan-Gabriel, „Calități esențiale ale preotului și ale monahului pentru o misiune rodnică”, în *Altarul Reîntregirii*, Nr. 3/2015, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, p. 101-113.

Ciuciu Hrisostom, *Libertatea călugărului vine din ascultare*, disponibil la: <https://basilica.ro/libertatea-calugarului-vine-din-ascultare-dialog-cu-protos-hrisostom-ciuciu-de-la-manastirea-putna/>, (accesat la data de: 11.04.2021).

Constantin Dionisie, *Despărțit de lume și rugător pentru lume – Viața monahală, binecuvântare pentru Biserică*, București, Editura Basilica, 2016.

Enache George, *Monahismul ortodox român la început de veac XX. Apologeți și reformatori*, disponibil la: <https://ziarullumina.ro/actualitatereligioasa/documentar/monahismul-ortodox-roman-la-inceput-de-veac-xx-apologeti-si-reformatori-31982.html> (accesat la data de: 01.04.2021).

Ignatie, Episcopul Hușilor, disponibil la: <https://episcopiahusilor.ro/ps-ignatie-la-sljuba-de-privighere-de-toata-noaptea-manastirea-bujoreni-ascultarea-inseamna-lupta> (accesat la data de: 14.04.2021).

Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvinte de Aur, Vol. XI – Fecioria și monahismul*, Galați, Editura Egumenița, 2017.

---

³⁴ Paisie Aghioritul, Cu durere și dragoste pentru omul contemporan, Sfântul Munte Athos, Chilia „Bunei-Vestiri”, Schitul Lacu, 2000, p. 32.

Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia a XIX-a la Facere*, în *PSB, Vol. 21*, trad., introd. și note de Dumitru Fecioru, București, Editura I.B.M.B.O.R., 1987.

Sfântul Ioan Scărarul, *Scara sfintelor nevoințe în Filocalia IX*, București, Editura I.B.M.B.O.R., 1980.

Sfântul Nectarie din Eghina, *Cunoaște-te pe tine însuși sau Despre virtute*, traducere din limba elină de Gabriel Mândrilă și Laura Mândrilă, Editura Sophia și Editura Metafrază, București, 2012.

Nicolăescu Nicodim, „Părăsirea lumii și intrarea în monahism”, în *Altarul Reîntregirii*, Supliment Nr. 1/2015, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2015, p. 59-73.

Paisie Aghioritul, *Cu durere și dragoste pentru omul contemporan*, Sfântul Munte Athos, Chilia „Bunei-Vestiri”, Schitul Lacu, 2000.

Plămădeală Antonie, „Rânduiala tunderii în monahism”, în *Monahismul Ortodox Românesc – Istorie, Contribuții și Repertoriare – Vol. II*, București, Editura Basilica, 2016.

Pop Irineu, „Mănăstirea, oază de învioreare spirituală, și mesajul ei către lume prin servire și proexistență”, în *Altarul Reîntregirii*, Supliment Nr. 1/2015, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2015, p. 7-17.

Pop Irineu, *Monahismul – chivotul neamului românesc*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2013.

Răducă Vasile, *Monahismul Egiptean*, București, Editura Nemira, 2003.

Rotilă Viorel, *Omul societății de consum – în așteptarea unei noi ideologii*, Iași, Editura Institutului European, 2011.

Sândoiu Vlaicu Nicușor, „Criza spirituală a societății postmoderne, apanaj al secularismului”, în *Teologie și Viață*, Nr. 9-12/2020, Iași, Editura Doxologia, p. 79-91.

Sofronie Arhimandrit, *Cuviosul Siluan Athonitul*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2009.

Sfântul Vasile cel Mare *Despre monahism*, București, Editura Cuvântul Vieții, 2019.

Sfântul Vasile cel Mare, *Regulile Mari*, București, Editura I.B.M.B.O.R., 2009.

Vlachos Hierotheos, *Cunosc un om în Hristos: Părintele Sofronie de la Essex*, traducere din limba greacă de Șerban Tica, București, Editura Sophia, Alexandria, Editura Cartea Ortodoxă, 2011.

Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Rânduielele vieții monahale*, București, Editura Sofia, 2005.

Zaharou Zaharia, *Merinde pentru monahi*, Mănăstirea Putna, Editura Nicodim Caligraful, 2013.